

Cymorth ar gyfer gofalwyr

Budd-daliadau a chymorth y gallech eu cael os ydych yn gofalu am rywun sy'n sâl neu sydd ag anabledd difrifol

DWP

Adran Gwaith
a Phensiynau

Mae cael y wybodaeth a'r help cywir pan fyddwch yn gofalu am rywun sy'n sâl neu sydd ag anabledd difrifol yn hanfodol. Mae'r daflen hon yn sôn am y cymorth y gallech ei gael. Nid yw'n mynd i fanylion, ond mae'n egluro o ble y gallwch gael rhagor o wybodaeth a phwy i gysylltu ag ef. Efallai y gall sefydliadau eraill hefyd eich helpu.

Lwfans Gofalwr

Os ydych yn gofalu am rywun sâl neu sydd ag anabledd difrifol am o leiaf 35 awr yr wythnos, gallech gael Lwfans Gofalwr. Rhaid bod y person rydych yn gofalu amdano yn cael Lwfans Byw i'r Anabl, Lwfans Gweini neu Lwfans Gweini Cyson.

Oherwydd y gall eich cais am Lwfans Gofalwr effeithio ar fudd-daliadau'r person rydych yn gofalu amdano, bydd angen iddynt ysgrifennu'r canlynol ar eich ffurflen gais:

- eu bod yn gwybod eich bod yn hawlio Lwfans Gofalwr, ac
- eich bod yn gofalu amdano am o leiaf 35 awr yr wythnos.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/gofalwyr

I gael pecyn cais, ffoniwch
0845 608 4321

Diogelu eich pensiwn

Mae swm Pensiwn y Wladwriaeth a gewch yn seiliedig ar eich cyfraniadau Yswiriant Gwladol neu gredydau (neu'r ddau). Os ydych yn cael Lwfans Gofalwr, fel arfer cewch gredydau wedi'u hychwanegu at eich cofnod yn awtomatig. Os ydych yn ferch a'ch bod wedi dewis talu cyfraniadau gostyngedig, efallai na fydd hyn yn berthnasol.

Os na allwch gael Lwfans Gofalwr ond eich bod yn gofalu am o leiaf un person am 20 awr neu fwy yr wythnos, gallwch wneud cais am Gredyd Gofalwr wythnosol sy'n cael ei ychwanegu i'ch cofnod Yswiriant Gwladol yn awtomatig.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/gofalwyr

I gael pecyn cais, ffoniwch
0800 608 4321

Help gan wasanaethau cymorth lleol

Cael asesiad gofalwr

Fel gofalwr mae gennych hawl gyfreithiol i gael eich adran gwasanaethau cymdeithasol lleol i asesu'r hyn sydd ei angen arnoch i'ch cefnogi yn eich rôl fel gofalwr. Mae'n gyfle i drafod sut y gallwch gadw'n iach, a chydbwysu eich gorchwyl gofalu â'ch gwaith a'ch teulu.

Taliadau uniongyrchol i ofalwyr

Ar ôl asesiad gofalwr, yn hytrach na rhoi cymorth i chi, gall eich cyngor lleol roi taliadau uniongyrchol i chi brynu'r gwasanaethau cymorth hyn eich hun, er enghraifft, gwersi gyrru neu seibiant byr.

Gall eich cyngor lleol gynnig help a chymorth arall. Gallai hyn gynnwys newidiadau i gartref y person rydych yn gofalu amdano, neu ofal 'seibiant' er mwyn i chi gael saib byr. Gallai gofal seibiant gynnwys:

- rhywun i eistedd gyda'r person rydych yn gofalu amdano, fel y gallwch fynd allan neu gael noson lawn o gwsg
- cyfnod byr iddo mewn cartref gofal preswyl, neu
- amser mewn canolfan ddydd.

www.direct.gov.uk/gofalwyr
neu cysylltwch â'ch cyngor lleol

Help i ddod o hyd i waith â thâl

Os ydych am gyfuno gofalu â gwaith â thâl, neu ddod o hyd i waith pan fyddwch yn rhoi'r gorau i fod yn ofalwr, gall y Ganolfan Byd Gwaith roi cymorth i ofalwyr sydd â llawer o anghenion gwahanol. Gall y Ganolfan Byd Gwaith eich helpu gyda hyfforddiant ar gyfer swydd newydd neu wella eich sgiliau, hyd yn oed os nad ydych yn hawlio budd-daliadau. Gallant yn aml helpu gyda chostau tra byddwch yn hyfforddi neu'n mynd i gyfsweliadau.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn
www.direct.gov.uk/ceiswyrghwaith

Ffonau testun

Os oes gennych ffôn testun am na allwch siarad neu glywed yn dda, mae rhifau gwahanol ar gyfer pob gwasanaeth a restrir yn y daflen hon. Nid yw'r rhifau hyn yn derbyn galwadau llais na negeseuon testun o ffonau symudol.

Lwfans Gofalwr Ffôn Testun **0845 604 5312**

Credyd Gofalwr Ffôn Testun **0845 604 5312**

Mae gennym hefyd daflenni gwybodaeth sylfaenol sy'n cwmpasu:

- Cymorth os ydych yn sâl neu'n anabl
- Cymorth i rieni a gwarcheidwaid
- Cymorth os ydych yn chwilio am waith
- Cymorth yn dilyn marwolaeth
- Cymorth os ydych yn ystyried ymddeol.

Mae'r wybodaeth hon mewn fformatau eraill ar gais.

Os na allwch ddefnyddio'r rhyngwrwyd, gallwch ffonio am daflen fanylach.

Ffôn **0845 606 5065**

Ffôn Testun **0845 604 0210**

Cost galwadau

Mae galwadau i rifau 0800 yn y daflen hon am ddim o linellau daear BT a'r rhan fwyaf o ffonau symudol.

Ni ddylai galwadau i rifau 0845 o linellau daear BT gostio mwy na 7c y funud a 11c am sefydlu'r alwad. Efallai y byddwch yn talu mwy os defnyddiwch gwmni ffôn arall neu ffôn symudol. Gall galwadau o ffonau symudol gostio hyd at 40c y funud, felly holwch eich darparwr gwasanaeth am gost galwadau. Roedd y prisiau'n gywir ar y dyddiad isod.

Canllaw yn unig yw'r daflen hon ac nid yw'n cwmpasu'r holl amgylchiadau a all godi. Rydym wedi gwneud ein gorau i sicrhau bod y daflen yn gywir ar y dyddiad isod. Mae'n bosibl y bydd rhywfaint o'r wybodaeth wedi'i gorsymleiddio neu'n dod yn llai cywir dros amser, er enghraifft oherwydd newidiadau i'r gyfraith. Rydym yn argymhell eich bod yn cael cyngor annibynnol cyn gwneud penderfyniadau ariannol ar sail y daflen hon.

Nod y Ganolfan Byd Gwaith yw darparu gwasanaeth o safon uchel i'w holl gwsmeriaid. Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn ein Siarter Cwsmeriaid yn www.direct.gov.uk/siarterdwp